

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 541/2023-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **TAJANA, s.r.o.**, Dukelská 65, Giraltovce, IČO 31 703 585, zastúpenej advokátskou kanceláriou **AK-TARABČÁK s.r.o.**, Hlavná 13, Prešov, IČO 36 859 109, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Tarabčák, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 59Ek/103/2022 z 26. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „exekučný súd“) č. k. 59Ek/103/2022 z 26. júna 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.
2. Podľa čl. XI bodu 4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení jeho dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) bola predmetná vec, pôvodne pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej, pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi, ktorý sa v súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce stal členom druhého senátu ústavného súdu.
3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že oprávnený Ing. Miroslav Pelák (ďalej len „oprávnený“) sa návrhom na vykonanie exekúcie domáha od sťažovateľky ako povinnej vymoženía 5 184,13 eur. Exekučným titulom je uznesenie Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7C/119/2013 zo 7. augusta 2017 (ďalej aj „exekučný titul“), ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť nahradiť oprávnenému trovy konania 5 184,13 eur.

4. Sťažovateľka navrhla zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 2 Exekučného poriadku z dôvodu, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku. Za tieto okolnosti označila jednostranné započítanie pohľadávky, ktorú mala proti oprávnenému a) z rozsudku okresného súdu č. k. 5C/905/2000-413 z 22. apríla 2010 v sume 4 273,42 eur (a ktorá bola prihlásená do konkurzu ako pohľadávka proti podstate a správcom – oprávneným bola aj uznaná), ako aj b) z uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 18Co/111/2010-456 z 28. septembra 2011 v sume 910,71 eur. Započítaním tak mal zaniknúť záväzok sťažovateľky v rozsahu sumy 5 184,13 eur, t. j. vo výške vymáhanej v uvedenom exekučnom konaní.

5. O návrhu sťažovateľky rozhodol exekučný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 59Ek/103/2022 z 8. augusta 2022 tak, že návrh na zastavenie exekúcie zamietol. V odôvodnení tohto uznesenia vyšší súdny úradník poukázal na to, že započítanie je možné iba pri vzájomných pohľadávkach, teda ak ide o dva záväzky medzi tými istými subjektmi, keď je veriteľ jednej pohľadávky súčasne dlžníkom druhej pohľadávky a naopak. Zároveň uviedol, že preskúmal započítací prejav povinnej z 11. októbra 2017, z ktorého vyplýva, že povinná započítací prejav adresovala oprávnenému ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov (ďalej aj „úpadca“), na pohľadávky, ktoré evidovala proti úpadcovi. Pohľadávky povinnej boli prihlásené do konkurznej podstaty a boli správcom (Ing. Pelákom, pozn.) uznané.

6. Exekučný súd zároveň zistil, že v konaní č. k. 5C/905/2000 ako žalobca v 1. rade vystupovalo spotrebné družstvo SVOJPOMOC, v konkurze zastúpené správcom konkurznej podstaty Ing. Miroslavom Pelákom, a žalobcom v 2. rade bol Ing. Miroslav Pelák, ako žalovaná vystupovala sťažovateľka. Konajúci súd žalobu zamietol a uložil žalobcovi v 1. rade zaplatiť žalovanej trovy konania. Na podklade týchto skutočností vyšší súdny úradník konštatoval, že „... *predmetným rozhodnutím žalobcovi v 2. rade nebola uložená akákoľvek peňažná alebo iná povinnosť, avšak predmetným rozhodnutím bola výslovne uložená povinnosť len úpadcovi, a teda nie správcovi konkurznej podstaty úpadcu. Z uvedeného dôvodu predmetnú pohľadávku povinného bolo možné uplatniť len v rámci konkurzného konania...*“.

7. Vo vzťahu k druhej započítanej pohľadávke exekučný súd poukázal na skutočnosť, že dôkazné bremeno o tvrdeniach uvádzaných v návrhu na zastavenie exekúcie zaťažuje výlučne povinnú, ktorá návrh na zastavenie exekúcie podala. Keďže povinná uvedené rozhodnutie k návrhu na zastavenie exekúcie nepriložila, neuniesla v tejto časti dôkazné bremeno.

8. Pokiaľ šlo o samotný exekučný titul, vyšší súdny úradník uviedol, že v záhlaví rozhodnutia je uvedený ako žalovaný „*Ing. Miroslav Pelák, správca konkurznej podstaty, Lipová 4, Bardejov – Nová Ves, podnikajúci pod obchodným menom Ing. Miroslav Pelák - MAPE, Štefánikova 682/4, Bardejov, IČO 17 140 455...*“, z čoho vyplýva, že trovy konania boli priznané fyzickej osobe – podnikateľovi, nie úpadcovi, v mene ktorého koná správca konkurznej podstaty. V závere rozhodnutia vyšší súdny úradník uviedol, že jednostranné započítanie z 11. októbra 2017 realizované povinnou nie je možné považovať za platný právny úkon, a preto namietaný dôvod na zastavenie exekúcie nepovažoval za dôvodný.

9. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol exekučný súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol. Sudca exekučného súdu sa stotožnil s dôvodmi zamietnutia návrhu na zastavenie exekúcie. V odôvodnení napadnutého

uznesenia navyše uviedol, že si vyžiadal spisy v konaniach vedených pod sp. zn. 7C/119/2013, sp. zn. 5C/905/2000 a sp. zn. 6C/376/2000. Po ich preskúmaní zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/119/2013 (z tohto konania pochádza exekučný titul, pozn.) «*sám povinný označil v žalobe žalovaného ako Ing. Miroslav Pelák, správca konkurznej podstaty, št. občan SR. Lipová 4, Bardejov - Bardejovská Nová Ves, podnikajúci pod obchodným menom Ing. Miroslav Pelák - MAPE, IČO 17 140 455, s miestom podnikania Štefánikova 682/4, Bardejov, zapísaný v Živn. registri Obvodného úradu Bardejov č. 701-2326. Zároveň v predmetnom konaní samotný žalobca (povinný) v žalobe uviedol, že „uplatnený nárok síce nevznikol z činnosti žalovaného ako podnikateľa podnikajúceho pod obchodným menom MAPE, ale z jeho činnosti ako „správca konkurznej podstaty“ V konaní sa povinný ako žalobca domáhal vymoženía všeobecnej zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom funkcie správcu konkurznej podstaty...»*. Exekučný súd na základe uvedeného zistenia konštatoval, že pohľadávka priznaná exekučným titulom nie je pohľadávkou úpadcu, ale fyzickej osoby – správcu. Naproti tomu pohľadávky vyplývajúce z rozhodnutí v konaniach č. k. 5C/905/2000 a č. k. 18Co/111/2010 sú pohľadávkami vo vzťahu k úpadcovi.

10. K námietke sťažovateľky o nesprávnom závere o neunesení dôkazného bremena exekučný súd uviedol, že vyšší súdny úradník správne konštatoval, že pokiaľ sťažovateľka nepredložila rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 18Co/111/2010 z 28. septembra 2011, neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k časti jednostranného započítania pohľadávky v sume 910,71 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka považuje závery exekučného súdu vyjadrené v napadnutom uznesení za nesprávne a v rozpore so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) a Exekučným poriadkom.

12. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka ako podstatné pre posúdenie zákonnosti vedenej exekúcie označila vyriešenie otázky (i) o charaktere vzájomných pohľadávok, resp. či sťažovateľkou započítané pohľadávky patria do konkurznej podstaty a (ii) či je oprávnený v exekučnom konaní aktívne legitimovaný, resp. či je oprávneným z exekučného titulu.

13. Právny názor exekučného súdu vo vzťahu k takto nastoleným otázkam nepovažuje sťažovateľka za správny a argumentovala tým, že ak by v konaní sp. zn. 7C/119/2013 chcela žalovať fyzickú osobu, tak by žalovaného neoznačila ako správcu konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC. Sťažovateľka zároveň namietala, že exekučný súd vôbec nezobral do úvahy skutočnosť, že 2. októbra 2013 v konaní sp. zn. 7C/119/2013 upresnila označenie žalovaného na „*Ing. Miroslav Pelák, správca konkurznej podstaty úpadcu Svojpomoc, spotrebné družstvo Bardejov*“. Z takého upresnenia totiž vyplýva, že žalovaným nebola fyzická osoba, ale konkrétny správca konkurznej podstaty konkrétneho úpadcu.

14. Podľa presvedčenia sťažovateľky exekučný súd nesprávne aplikoval § 14 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze, podľa ktorého konanie na súde môže viesť iba správca alebo môže byť vedené iba proti správcovi, nikdy nie úpadca alebo proti úpadcovi.

15. Namietané porušenie práv sťažovateľka vnímala aj v kontexte nedostatočne odôvodneného napadnutého uznesenia, keď exekučný súd nedal žiadnu odpoveď na otázku, prečo nebral do úvahy upresnenie označenia žalovaného z 2. októbra 2013 v konaní sp. zn. 7C/119/2013.

16. Napokon sťažovateľka odôvodnila porušenie práva vlastníť majetok tým, že exekučný súd jej neposkytol súdnu ochranu pred nezákonne vedenou exekúciou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a nadväzne aj práv majetkového charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením exekučného súdu, ktorým *de facto* nebolo vyhovené návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie.

18. Ústavný súd považuje za rozhodujúce skutkové zistenie exekučného súdu vo vzťahu k otázke, kto je oprávneným z exekučného titulu. Na odstránenie pochybností súd nahliadnutím do súdneho spisu dotknutého konania vedeného Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 7C/119/2013 z obsahu žaloby podanej sťažovateľkou ustálil, že žalobou sa domáhala náhrady škody proti správcovi konkurznej podstaty spôsobenej pri výkone jeho činnosti ako správcu, čo je nárok smerujúci proti fyzickej osobe – správcovi, a nie proti úpadcovi, ktorý počas konkurzného konania nemôže v súdnom konaní vystupovať sám, ale len prostredníctvom ustanoveného správcu konkurznej podstaty. Záver o tom, že oprávneným z exekučného titulu je osoba správcu s prihliadnutím na povahu vymáhaného nároku, potvrdzuje aj odborná literatúra („*Správca by bol zviazaný osobne len vtedy, ak by bol žalovaný za výkon funkcie z titulu zodpovednosti za škodu, ktorú spôsobil.*“ ĎURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 432.), na čo poukázal aj exekučný súd v napadnutom uznesení.

19. Ústavný súd podľa § 56 ods. 6 v spojení s § 60 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyžiadal od právneho zástupcu sťažovateľky pre vec podstatné rozhodnutia a samotný započítací prejav. Z rozsudku okresného súdu č. k. 5C/905/200-413 z 22. apríla 2010 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 18Co/111/2010-456 z 28. septembra 2011 jednoznačne vyplýva, že trovy konania mal sťažovateľke zaplatiť úpadca – SVOJPOMOC, spotrebné družstvo v konkurze. Inými slovami, sťažovateľka z týchto rozhodnutí disponuje pohľadávkou proti úpadcovi.

20. Naproti tomu z uznesenia okresného súdu č. k. 7C/119/2013 zo 7. augusta 2017, ktoré je exekučným titulom, vyplýva, že sťažovateľka je povinná uhradiť trovy konania v stanovenej výške Ing. Miroslavovi Pelákovi ďalej identifikovanému všeobecne vykonávanou funkciou, miestom bydliska, obchodným menom, miestom podnikania a IČO-m.

21. Exekučný súd nie je oprávnený preskúmať hmotnoprávnu správnosť exekučného titulu, teda jeho vecnú správnosť rozhodnutia vydaného v základnom konaní. Obsahom exekučného titulu je exekučný súd viazaný a musí z neho vychádzať, pričom prípadné vady základného konania

(aj keby existovali) sa do exekučného konania neprenášajú (Najvyšší súd Českej republiky, sp. zn. 20Cdo/1940/2008, I. ÚS 684/2022).

22. Exekučný súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou a nie je príslušný skúmať správnosť exekučného titulu z pohľadu hmotného práva a ani nijakým spôsobom zasahovať do práv priznaných exekučným titulom či *ex ante* poskytovať ochranu povinnému v rozpore s výrokom právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

23. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že základné konanie bolo vedené na základe žaloby podanej sťažovateľkou, ktorá označila žalovanú stranu, a zároveň bolo toto základné konanie zastavené z dôvodu, že sťažovateľka vzala žalobu späť. Bolo v záujme sťažovateľky v rámci základného konania presne identifikovať svoj uplatnený nárok vrátane identifikácie strany konania. Vo vykonávacom konaní totiž nie je možné odstraňovať nedostatky podania zo základného konania. Na týchto záveroch nič nemení ani skutočnosť, že podľa tvrdení sťažovateľky v ústavnej sťažnosti táto mala v konaní sp. zn. 7C/119/2013 „upresniť“ označenie žalovaného (bod 13). Tento úkon sťažovateľky sa do exekučného titulu nepremietol.

24. Označenie žalovaného v záhlaví exekučného titulu môže vyvolávať otázky, či bol žalovaným správca ako samostatná fyzická osoba alebo bol žalovaným subjektom úpadca zastúpený správcom. V tomto kontexte exekučný súd správnym procesným postupom odstránil pochybnosť vyslovenú sťažovateľkou, či oprávnený je skutočne osobou oprávnenou z exekučného titulu, a teda mu svedčí aktívna vecná legitimácia na podanie návrhu na vykonanie exekúcie. Exekučný súd sa teda materiálne zaoberal obsahom žalovaného nároku a usúdil, že tento nárok smeroval proti osobe správcu. Jeho závery sú jasné, logické a dostatočne odôvodnené, preto ústavný súd nevidel možnosť porušenia označeného základného práva na spravodlivý proces. Navyše, ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutie č. k. IV. ÚS 296/2023 z 8. júna 2023, ktorým bola ústavná sťažnosť sťažovateľky odmietnutá ako zjavne neopodstatnená v inej – takmer totožnej veci, kde uplatnila tie isté argumenty.

25. Sťažovateľke zároveň nemožno prisvedčiť, že v tejto súvislosti malo dôjsť aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok, resp. práva na pokojné užívanie majetku, keďže sťažovateľkou namietaná nezákonnosť exekučného konania nebola ústavným súdom indikovaná.

26. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením exekučného súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu